

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO 5 DALIES, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. BIRŽELIO 14 D. NUTARIMU NR. 647 PATVIRTINTŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO SUDARYMO IR VYKDYMO TAISYKLIŲ 34 PUNKTO NUOSTATOS ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

2016 m. spalio 27 d. Nr. KT28-N14/2016

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Prano Kuconio, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1, 53¹ straipsniais, Teismo posėdyje 2016 m. spalio 18 d. rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo konstitucinės justicijos bylą Nr. 9/2015 pagal pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymą Nr. 1B-11/2015 ištirti, ar Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui neprieštarauja Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies (2009 m. liepos 22 d., 2010 m. birželio 17 d., 2010 m. lapkričio 23 d., 2012 m. birželio 29 d. redakcijos), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių 34 punkto (2009 m. gruodžio

23 d., 2010 m. vasario 10 d. redakcijos) nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

I

Pareiškėjo argumentai

1. Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas nagrinėjo administracinę bylą, kurioje individualia veikla užsiimantis asmuo, kuris šia veikla verčiasi ne pagal verslo liudijimą, ginčija Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, šios valdybos Vilniaus skyriaus sprendimus, kuriais nuspręsta negražinti jam valstybinio socialinio draudimo įmokų (toliau – ir socialinio draudimo įmokos), mokėtų 2010–2013 metais, permokos. Šie sprendimai priimti vadovaujantis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies, Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimas Nr. 647) patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių (toliau – ir Taisyklės) 34 punkto nuostata, kad avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos.

Vilniaus apygardos administracinis teismas, konstatavęs, kad yra pakankamas pagrindas abejoti šios nuostatos konstitucingumu, sustabdė administracinės bylos nagrinėjimą ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti jos atitiktį Konstitucijai.

2. Pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymas grindžiamas šiais argumentais.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies, Taisyklių 34 punkto nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“ prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui, nes pagal ją tai pačiai grupei priklausantys asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, yra traktuojami skirtingai, atsižvelgiant tik į tai, kokį socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą jie pasirenka: avansu kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos arba kartą per metus iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos nuo praėjusiais metais gautų pajamų.

Asmenims, kurie verčiasi individualia veikla, pasirinkus vieną ar kitą socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą, tarp jų neatsiranda tokių skirtumų, kuriais būtų objektyviai pateisinamas nevienodas jų traktavimas. Jų padėtis yra vienoda, nes jiems taikoma ta pati Valstybinio socialinio

draudimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte ir 4 dalyje nustatyta socialinio draudimo įmokų bazė.

Individualia veikla užsiimantiems asmenims, pasirinkusiems socialinio draudimo įmokas mokėti avansu, šių įmokų sumokėjus daugiau, negu pagal įstatymą reikia sumokėti, tokios įmokos negražinamos. Taigi jie priversti mokėti nepagrįstai didesnes socialinio draudimo įmokas, palyginti su tai pačiai grupei priklausančiais, socialinio draudimo įmokas mokėti vieną kartą per metus pasirinkusiais asmenimis, kuriems netiksliai apskaičiavus permokėtos socialinio draudimo įmokos yra gražinamos.

Pažeidžiant Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintą visų asmenų lygybės įstatymui principą, kartu pažeidžiamas ir konstitucinis teisinės valstybės principas.

II

Suinteresuotų asmenų atstovų argumentai

3. Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui gauti suinteresuoto asmens Seimo atstovės Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkės Kristinos Miškinienės rašytiniai paaiškinimai, kuriuose teigiama, kad ginčijama Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostata neprieštarauja Konstitucijai. Suinteresuoto asmens Seimo atstovės pozicija grindžiama šiais argumentais.

Pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalį asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo prievolė nustatoma pagal praėjusių metų pajamų metinę sumą ir privalomo šių įmokų mokėjimo už praėjusius metus terminas yra kitais metais. Tačiau tokie asmenys turi teisę mokėti socialinio draudimo įmokas avansu kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos. Šia nuostata įtvirtinta asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, galimybė laisva valia pasirinkti mokėti socialinio draudimo įmokas nustatytomis sąlygomis su iš to kylančiais padariniais, būtent tai, kad jų sumokėtos socialinio draudimo įmokos jiems negražinamos ir netikslinamos.

Asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, teisė valstybinio socialinio draudimo įmokas sumokėti avansu yra susijusi su galimybe einamaisiais metais pasinaudoti valstybinio socialinio draudimo teikiamomis garantijomis. Tokie asmenys gali įgyti teisę gauti tiek trumpalaikes (motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės)), tiek ilgalaikes (pensijos) socialinio draudimo išmokas, kurių dydis tiesiogiai priklauso nuo iki draudžiamojo įvykio sumokėtų valstybinio socialinio draudimo įmokų.

Griežtesnė socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarka siejama su tuo, kad nuo 2009 m. sausio 1 d. savarankiškai dirbantys asmenys pradėti privalomai drausti ligos ir motinystės socialiniu draudimu, kai draudžiama tik motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) išmokoms gauti. Įstatyme neįtvirtinus apribojimo, kad avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir

netikslinamos, būtų sudarytos prielaidos piktnaudžiauti teise: pavyzdžiui, paaiškėjus nėštumo faktui (įvykus draudžiamajam įvykiui), individualią veiklą vykdančio asmens galėtų sumokėti daugiau socialinio draudimo įmokų už pasirinktą laikotarpį ir taip įgyti teisę į didesnes socialinio draudimo išmokas. Be to, nustačius teisę perskaičiuoti (tikslinti) socialinio draudimo įmokas, tuo atveju, jeigu jos būtų mažinamos, o pagal sumokėtas didesnes įmokas jau būtų išmokėtos ir didesnės socialinio draudimo išmokos, kiltų pareiga išieškoti išmokų permokas.

Suinteresuoto asmens Seimo atstovė iš esmės ne tarpusavyje lygina individualia veikla užsiimančius asmenis (išskyrus tuos, kurie šia veikla verčiasi turėdami verslo liudijimus), pasirinkusius skirtingus socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdus, o asmenis, užsiimančius individualia veikla (išskyrus tuos, kurie šia veikla verčiasi turėdami verslo liudijimus), lygina su asmenimis, dirbančiais pagal darbo sutartis, ir kitais asmenimis, nurodytais Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktuose. Ji teigia, kad minėtiems individualia veikla užsiimantiems asmenims nustatytus teisinio reguliavimo ypatumus lemia šios veiklos pobūdis, todėl toks teisinis reguliavimas yra pagrįstas, konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas juo nėra pažeidžiamas.

4. Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui gauti suinteresuoto asmens Vyriausybės atstovų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Teisės skyriaus vedėjo pavaduotojos Alesios Rynkevič, šio skyriaus vyriausiosios specialistės Monikos Mikelaitės, Socialinio draudimo ir pensijų departamento Socialinio draudimo skyriaus vedėjo Vaidoto Kalinausko rašytiniai paaiškinimai, kuriuose teigiama, kad pareiškėjo ginčijama Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 patvirtintų Taisyklių 34 punkto nuostata neprieštarauja Konstitucijai. Suinteresuoto asmens Vyriausybės atstovų pozicija grindžiama šiais argumentais.

Pareiškėjo ginčijamą teisinį reguliavimą lemia valstybinio socialinio draudimo prigimtis ir paskirtis, valstybės finansinės galimybės. Socialinio draudimo sistemos paskirtis – ne vien išmokėti socialinio draudimo pensijas ir pašalpas, bet pirmiausia surinkti visas įstatymo numatytas lėšas. Nustatant socialinio draudimo įmokų mokėjimo pagrindines nuostatas, siekiama konstituciškai reikšmingo tikslo – suformuoti pakankamą Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą, kad valstybė turėtų materialinių galimybių garantuoti socialinę apsaugą asmenims, kuriems jos reikia.

Individualia veikla užsiimantys asmenys, kurie socialinio draudimo įmokas moka avansu, apdraustaisiais asmenimis laikomi nuo šių įmokų sumokėjimo, todėl einamaisiais metais gali pasinaudoti socialinio draudimo teikiamomis garantijomis – gauti tam tikras socialinio draudimo išmokas. Kai asmenys, užsiimantys individualia veikla, pasirenka kitą socialinio draudimo įmokų būdą – moka jas už praėjusius metus iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos, už praėjusiais metais įvykusius draudžiamuosius įvykius pagal įstatymą priklausančias socialinio draudimo išmokas gali gauti ne

anksčiau kaip kitais metais, einančiais po tų praėjusių metų, už kuriuos sumokamos socialinio draudimo įmokos. Todėl šie asmenys negali būti traktuojami vienodai. Teisė susigrąžinti arba tikslinti avansu sumokėtas socialinio draudimo įmokas galėtų būti traktuojama kaip privilegija. Be to, ginčijama nuostata niekaip nėra ribojama individualia veikla užsiimančio asmens teisė laisvai pasirinkti socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą. Taigi šia nuostata konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas nėra pažeidžiamas.

5. Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui taip pat gauti suinteresuoto asmens Seimo atstovės K. Miškinienės, suinteresuoto asmens Vyriausybės atstovų V. Kalinausko, A. Rynkevič papildomi rašytiniai paaiškinimai – atsakymai į jiems pateiktus klausimus.

III

Byloje gauta medžiaga

6. Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui gautos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus Mindaugo Sinkevičiaus, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko Dainoro Bradausko rašytinės nuomonės ir atsakymai į pateiktus klausimus.

IV

Byloje apklausti specialistai

7. Rengiant bylą Konstitucinio Teismo posėdžiui apklausti specialistai – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Teisės skyriaus vedėjas Mantas Jautakis, Įmokų administravimo skyriaus vedėjo pavaduotojas Linas Morkūnas, Registrų tvarkymo skyriaus vyriausioji specialistė Daiva Tamulevičiūtė.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

Ginčijamas ir su juo susijęs teisinis reguliavimas

8. Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas prašo ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja (-avo) Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies (2009 m. liepos 22 d., 2010 m. birželio 17 d., 2010 m. lapkričio 23 d., 2012 m. birželio 29 d. redakcijos), Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 patvirtintų Taisyklių 34 punkto (2009 m. gruodžio 23 d., 2010 m. vasario 10 d. redakcijos) nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“.

9. Seimas 1991 m. gegužės 21 d. priėmė Valstybinio socialinio draudimo įstatymą, kuris buvo ne kartą keičiamas ir (arba) papildomas, *inter alia*:

– 2004 m. lapkričio 4 d. priimtu Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymu, kurio 1 straipsniu Valstybinio socialinio draudimo įstatymas (1991 m. gegužės 21 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) išdėstytas nauja redakcija;

– 2008 m. gruodžio 19 d. priimtu Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 29, 31 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymu, kuriuo Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje pirmą kartą įtvirtinta nuostata, kad avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos;

– 2009 m. liepos 22 d., 2009 m. gruodžio 22 d., 2010 m. birželio 17 d., 2010 m. lapkričio 23 d., 2012 m. birželio 29 d. priimtais įstatymais, kuriais *inter alia* buvo keičiama Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis, kurioje įtvirtinta nuostata ginčijama šioje byloje.

9.1. Pažymėtina, kad 2009 m. liepos 22 d. priimto Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 4, 7, 8, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo, turėjusio įsigalioti 2010 m. sausio 1 d., 5 straipsnis, kuriuo buvo keičiama Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis, buvo pakeistas 2009 m. gruodžio 22 d. priimto Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 4, 7, 8, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo 2, 3, 5 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo, įsigaliojusio 2009 m. gruodžio 31 d., 3 straipsniu.

Taigi, nors pareiškėjas ginčija *inter alia* 2009 m. liepos 22 d. redakcija išdėstyto Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatą, atsižvelgiant į tai, kad ji neįsigaliojo, ir į tai, kad pareiškėjo nagrinėjamoje administracinėje byloje yra sprendžiamas ginčas dėl socialinio draudimo įmokų, sumokėtų už 2010–2013 metus, permokos gražinimo, šioje konstitucinės justicijos byloje, be kita ko, bus tiriama pareiškėjui aktualios 2009 m. gruodžio 22 d. redakcijos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatos atitiktis Konstitucijai.

9.2. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio „Socialinio draudimo įmokų mokėjimas“ 5 dalyje (2009 m. gruodžio 22 d. redakcija) buvo nustatyta:

„Individualių įmonių savininkų, ūkinių bendrijų tikrųjų narių, ūkininkų ir jų partnerių socialinio draudimo įmokos mokamos kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos. Kiti šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodyti asmenys turi teisę skaičiuoti ir mokėti socialinio draudimo įmokas avansu ir mokėti jas kartą per mėnesį ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio paskutinės dienos. <...> Avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos. Socialinio draudimo įmokos (sumokėtų įmokų ir mokėtinų įmokų sumų skirtumas), kai jų bazė priklauso nuo asmens pajamų, gautų praėjusiais metais, turi būti sumokėtos iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos.“

Siekiant atskleisti formuluotės „kiti šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodyti asmenys“ turinį, pažymėtina, kad pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio „Asmenys, draudžiami socialiniu draudimu pagal socialinio draudimo rūšis“ 3 dalį (2009 m. liepos 22 d. redakcija) tam tikrų rūšių socialiniu draudimu privalomai draudžiami savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus tuos, kurie verčiasi individualia veikla turėdami verslo liudijimus. Šio įstatymo 2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ 8 dalyje (2009 m. vasario 17 d. redakcija) buvo nustatyta, kad savarankiškai dirbantys asmenys yra individualių įmonių savininkai, tikrųjų ūkinių bendrijų ir komanditinių ūkinių bendrijų tikrieji nariai, asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (advokatai, advokatų padėjėjai, notariai, antstoliai, verslo liudijimus turintys asmenys ir kiti asmenys), ūkininkai ir jų partneriai, atitinkantys įstatyme nustatytas sąlygas. Taigi pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalį (2009 m. gruodžio 22 d. redakcija), aiškinamą kartu su kitomis nurodytomis šio įstatymo nuostatomis, teisę socialinio draudimo įmokas mokėti avansu turi asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, išskyrus tuos, kurie šia veikla verčiasi turėdami verslo liudijimus (toliau – individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus)).

Paminėtina, kad pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2 straipsnio 7 dalį (2002 m. liepos 2 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais) individuali veikla yra savarankiška veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį: savarankiška bet kokio pobūdžio komercinė arba gamybinė veikla, išskyrus nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimo ir (ar) nuomos veiklą, taip pat finansinių priemonių sandorius (1 punktas); savarankiška kūryba, mokslinė, profesinė, įskaitant laisvasias profesijas, ir kita panašaus pobūdžio savarankiška veikla (2 punktas); savarankiška sporto veikla (3 punktas); savarankiška atlikėjo veikla (4 punktas).

Taigi Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje (2009 m. gruodžio 22 d. redakcija) buvo nustatyta, kad individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) privalo socialinio draudimo įmokas už mokestinius metus sumokėti iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos, tačiau turi teisę pasirinkti kitą socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą: mokėti jas avansu, t. y. iš anksto kartą per mėnesį dalimis, įskaitomomis į bendrą mokėtinų socialinio draudimo įmokų sumą. Nei Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje, nei kitose šio įstatymo nuostatose nenustatyta, kokio dydžio socialinio draudimo įmokos gali būti mokamos avansu. Tokios einamaisiais metais iš anksto sumokėtos įmokos negražinamos ir netikslinamos.

Pasirinkus socialinio draudimo įmokas mokėti avansu, tačiau iki minėto termino pabaigos pagal gautas pajamas sumokėjus ne visą mokėtiną šių įmokų sumą, turi būti sumokėtas avansu sumokėtų įmokų ir mokėtinų įmokų sumų skirtumas.

9.3. 2010 m. birželio 17 d. priimto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 4, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo 4 straipsnio 1, 2 dalimis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis (2009 m. gruodžio 22 d. redakcija) buvo pakeista ir išdėstyta dviem redakcijomis, turėjusiomis galioti skirtingu laiku: Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 4, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalis įsigaliojo 2010 m. liepos 1 d. ir turėjo galioti iki 2011 m. gruodžio 31 d., o 2 dalis turėjo įsigaliooti 2012 m. sausio 1 d. (5 straipsnio 3, 4 dalys).

9.3.1. Pažymėtina, kad 2010 m. lapkričio 23 d. priimto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 7, 8, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo, įsigaliojusio 2011 m. sausio 1 d., 4 straipsniu buvo pakeista Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis, išdėstyta 2010 m. birželio 17 d. redakcija, įsigaliojusia 2010 m. liepos 1 d.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis (2010 m. lapkričio 23 d. redakcija, įsigaliojusi 2011 m. sausio 1 d.) galiojo iki 2011 m. gruodžio 31 d.

9.3.2. Pažymėtina ir tai, kad kito 2010 m. lapkričio 23 d. priimto įstatymo – Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 4, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo 1, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo, įsigaliojusio 2010 m. gruodžio 11 d., 2 straipsniu buvo pakeista dar neįsigaliojusi Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 4, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalis.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 4, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalis, kuria Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis išdėstyta 2010 m. lapkričio 23 d. redakcija, įsigaliojo 2012 m. sausio 1 d.

9.3.3. Pažymėtina, kad nors Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis 2010 m. birželio 17 d. ir 2010 m. lapkričio 23 d. priimtais įstatymais buvo pakeista, ginčijama nuostata nepakito. Paminėtina, kad iš dalies buvo keičiamos asmenų, turėjusių teisę socialinio draudimo įmokas mokėti avansu, kategorijos, tačiau individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) ją visada turėjo.

9.4. 2012 m. birželio 29 d. priimto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2, 4, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo, įsigaliojusio 2012 m. rugsėjo 1 d., 4 straipsnio 2 dalimi pakeista Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis (2010 m. lapkričio 23 d. redakcija, įsigaliojusi 2012 m. sausio 1 d.), tačiau joje nustatytas teisinis reguliavimas šioje konstitucinės justicijos byloje aktualiu aspektu nepakito.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis (2012 m. birželio 29 d. redakcija) vėliau nebuvo keičiama ir (arba) papildoma.

9.5. Paminėtina, kad Seimas 2016 m. birželio 29 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymą (įsigaliosiantį 2017 m. sausio 1 d.), kurio 1 straipsniu Valstybinio socialinio draudimo įstatymą (1991 m. gegužės 21 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) išdėstė nauja redakcija. Valstybinio socialinio draudimo įstatyme (2016 m. birželio 29 d. redakcija), *inter alia* 12 straipsnio „Socialinio draudimo įmokų mokėjimas“ 5 dalyje, kurioje reguliuojamas, be kita ko, individualia veikla užsiimančių asmenų (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) socialinio draudimo įmokų mokėjimas ir avansu, nuostatos, kad avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos, neliko.

10. Apibendrinant Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje (2009 m. gruodžio 22 d., 2010 m. birželio 17 d., 2010 m. lapkričio 23 d., 2012 m. birželio 29 d. redakcijos) (toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalis) nustatytą teisinį reguliavimą konstatuotina, kad pagal jį individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) privalėjo ir privalo socialinio draudimo įmokas už mokestinius metus sumokėti iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos, tačiau turėjo ir turi teisę pasirinkti kitą socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą: mokėti jas avansu, t. y. iš anksto kartą per mėnesį dalimis, įskaitomomis į bendrą mokėtiną socialinio draudimo įmokų sumą. Nei Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje, nei kitose šio įstatymo nuostatose nenustatyta, kokio dydžio socialinio draudimo įmokos gali būti mokamos avansu. Tokios einamaisiais metais iš anksto sumokėtos įmokos negražinamos ir netikslinamos.

Pasirinkus socialinio draudimo įmokas mokėti avansu, tačiau iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos pagal gautas pajamas sumokėjus ne visą mokėtiną šių įmokų sumą, turi būti sumokėtas avansu sumokėtų įmokų ir mokėtinų įmokų sumų skirtumas.

11. Aiškinant Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą ginčijamą nuostatą būtina atsižvelgti ir į kitas šios bylos kontekste aktualias šio ir kitų įstatymų nuostatas, kuriomis reguliuojami *inter alia* individualia veikla užsiimančių asmenų (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) valstybinio socialinio draudimo ir su juo susiję santykiai.

11.1. Pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 3 dalį (2009 m. liepos 22 d., 2010 m. birželio 17 d., 2010 m. lapkričio 23 d., 2011 m. gruodžio 13 d., 2012 m. birželio 29 d. redakcijos), aiškinamą kartu su šio įstatymo 2 straipsnio 8 dalimi (2009 m. vasario 17 d., 2012 m. birželio 29 d. redakcijos), visi individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus

turinčiuosius verslo liudijimus) privalomai draudžiami pensijų socialiniu draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos dalims, taip pat ligos ir motinystės socialiniu draudimu, kai draudžiama tik motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) išmokoms gauti.

11.2. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio „Socialinio draudimo įmokų mokėjimo prievolė ir socialinio draudimo įmokų tarifai“ 6 dalyje (2004 m. lapkričio 4 d. redakcija) nustatyta, kad socialinio draudimo įmokų tarifai bei jų dydžiai atskirų rūšių socialiniam draudimui tvirtinami Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu. Nagrinėjamos bylos kontekste pažymėtina, kad 2009–2015 metais priimtuose Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymuose savarankiškai dirbantiems, tarp jų individualia veikla užsiimantiems, asmenims (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) buvo patvirtinti tie patys valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifo dydžiai atskiroms socialinio draudimo rūšims: pensijų socialiniam draudimui – 26,3 procento; ligos ir motinystės socialiniam draudimui, kai draudžiama motinystės, tėvystės bei motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpoms, – 2,2 procento (3 straipsnio 8 dalis).

11.3. Pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio „Pajamos, nuo kurių skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos“ 2 dalies (2009 m. liepos 22 d., 2010 m. birželio 17 d., 2010 m. lapkričio 23 d. redakcijos) 2 punktą asmenų, kurie verčiasi individualia veikla, socialinio draudimo įmokų bazę sudaro 50 procentų individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų (neatėmus privalomojo sveikatos draudimo ir valstybinio socialinio draudimo įmokų) suma.

11.3.1. Siekiant atskleisti individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų sąvokos turinį, pažymėtina, kad pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 10 straipsnio „Individualios veiklos pajamos“ 1 dalį (2010 m. lapkričio 23 d. redakcija) individualios veiklos pajamoms priskiriamos pajamos iš individualios veiklos, įskaitant pajamas iš individualios veiklos turto, išskyrus nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, nuomos, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn, o pagal šio įstatymo 16 straipsnio „Apmokestinamųjų pajamų apskaičiavimo tvarka“ 1 dalį (2012 m. birželio 29 d., 2013 m. birželio 27 d. redakcijos), apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas, iš pajamų atimami, be kita ko, leidžiami atskaitymai, susiję su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu. Taigi individualios veiklos apmokestinamosios pajamos yra pajamos iš individualios veiklos, iš jų atėmus *inter alia* tam tikrus leidžiamus atskaitymus.

Šiame kontekste paminėtina, kad pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 18 straipsnio „Leidžiami atskaitymai, susiję su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu“ (2008 m. gruodžio 23 d. redakcija) 1 dalį Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla, leidžiamais atskaitymais laikomos su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis arba uždirbtomis individualios veiklos pajamomis susijusios jo patirtos įprastinės šiai veiklai išlaidos, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip; šio straipsnio 12 dalyje (2009 m. liepos 22 d. redakcija) nustatyta, kad,

apskaičiuojant apmokestinamąsias individualios veiklos pajamas, gyventojų pasirinkimu vietoj patirtų išlaidų gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla, leidžiamais atskaitymais gali būti pripažįstama suma, lygi 30 procentų gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų.

Taigi pagal nurodytas Valstybinio socialinio draudimo ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymų nuostatas asmenys, užsiimantys individualia veikla, nustatyto dydžio socialinio draudimo įmokas turi mokėti nuo 50 procentų individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų, kurias apskaičiuojant iš pajamų gali būti atimami *inter alia* tam tikri leidžiami atskaitymai.

11.3.2. Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 4 dalyje (2009 m. liepos 22 d. redakcija) buvo nustatyta, kad individualia veikla užsiimančių asmenų socialinio draudimo įmokų bazė, kurią privalo taikyti kiekvienas draudėjas, kalendoriniais metais negali būti didesnė negu 48 Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių suma, o vėliau šioje dalyje (2009 m. gruodžio 22 d., 2010 m. birželio 30 d. redakcijos) nustatyta ir tai, kad šių įmokų bazė per mėnesį negali būti didesnė negu keturių minėtų dydžių suma.

11.3.3. Apibendrinant Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalies (2009 m. liepos 22 d., 2010 m. birželio 17 d., 2010 m. lapkričio 23 d. redakcijos) 2 punkte, 4 dalyje (2009 m. gruodžio 22 d., 2010 m. birželio 30 d. redakcijos) įtvirtintą teisinį reguliavimą, aiškinamą kartu su nurodytomis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatomis, konstatuotina, kad juo yra nustatyta, nuo kokių pajamų turi būti mokamos individualia veikla užsiimančių asmenų socialinio draudimo įmokos, taip pat nustatytos maksimalios sumos, nuo kurių mokamos šios įmokos, taip pat ir tos, kurios gali būti mokamos kas mėnesį (avansu).

Minėta, kad nei Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje, nei kitose šio įstatymo nuostatose nenustatyta, kokio dydžio socialinio draudimo įmokos gali būti mokamos avansu. Tai nėra nustatyta ir kituose įstatymuose. Todėl, šiuo aspektu aiškinant Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą kartu su minėtu šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte, 4 dalyje, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje, 16 straipsnio 1 dalyje, 18 straipsnio 12 dalyje nustatyto teisiniu reguliavimu, konstatuotina, kad pagal jį individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus), pasirinkę socialinio draudimo įmokas mokėti avansu, jas gali sumokėti nuo jų pačių pasirinktos sumos, nuo kurios apskaičiuojama (be kita ko, atimant leidžiamus atskaitymus) socialinio draudimo įmokų bazė negali viršyti keturių Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių sumos.

Atsižvelgiant į tai, kad minėtiems asmenims maksimali metinė socialinio draudimo įmokų bazė yra lygi 48 Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių sumai, individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus), planuojantys gauti tokias pajamas, pagal kurias apskaičiuotas metinis socialinio draudimo įmokų bazės dydis

būtų lygus minėtam maksimaliam šios bazės dydžiui arba už jį mažesnis, kas mėnesį socialinio draudimo įmokas avansu gali mokėti ir nuo jų pačių tam mėnesiui pagal planuojamas gauti metines pajamas priskiriamą pajamų dalį, pagal kurią apskaičiuojama mėnesinė socialinio draudimo įmoka bazė negali viršyti keturių Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių sumos.

11.4. Kaip minėta, pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalį individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) socialinio draudimo įmokas turi sumokėti iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos.

Pažymėtina, kad pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą individualios veiklos pajamos priskiriamos B klasės pajamoms, kurios deklaruojamos metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (22 straipsnio 2 dalies (2010 m. lapkričio 23 d. redakcija) 1 punktas, 3 dalis (2002 m. liepos 2 d. redakcija), 25 straipsnio (2002 m. liepos 2 d. redakcija) 2 dalis, 27 straipsnio (2008 m. gruodžio 23 d. redakcija) 1 dalis). Šio įstatymo 27 straipsnio (2008 m. gruodžio 23 d. redakcija) 1 dalyje nustatyta, kad nuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pajamų, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos privalo pats arba per savo įgaliotą asmenį pateikti mokesčio administratoriui metinę pajamų mokesčio deklaraciją už praėjusį mokestinį laikotarpį ir joje deklaruoti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas ir už jas apskaičiuotą pajamų mokestį; šio straipsnio 3 dalyje (2010 m. kovo 18 d., 2013 m. gegužės 9 d., 2014 m. spalio 9 d. redakcijos) buvo ir yra nustatyta, kad gyventojas, kuris mokestiniu laikotarpiu buvo įregistravęs individualią veiklą, privalo pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją net tuo atveju, kai individualios veiklos pajamų negavo.

Taigi asmuo, kuris verčiasi individualia veikla, tik pasibaigus mokestiniam laikotarpiui gali Valstybinei mokesčių inspekcijai teikiamoje metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje deklaruoti savo faktiškai gautas arba uždirbtas individualios veiklos pajamas ir, iš jų atėmęs, be kita ko, leidžiamus atskaitymus, teisingai apskaičiuoti individualios veiklos apmokestinamąsias pajamas, nuo kurių jis turi mokėti ne tik gyventojų pajamų mokestį, bet ir socialinio draudimo įmokas.

Šiame kontekste paminėtina ir tai, kad pagal Mokesčių administravimo įstatymą mokesčių mokėtojas turi teisę patikslinti mokesčio deklaraciją ne daugiau kaip už penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos (68 straipsnio 1 dalis (2004 m. balandžio 13 d., 2015 m. birželio 25 d. redakcijos), 80 straipsnio 1 dalis (2004 m. balandžio 13 d. redakcija)).

Vadinasi, jeigu individualia veikla užsiimantis asmuo (išskyrus turintįjį verslo liudijimą), pasirinkęs socialinio draudimo įmokas mokėti avansu, jas sumokėjo netiksliai apskaičiavęs individualios veiklos apmokestinamąsias pajamas, *inter alia* neatėmęs leidžiamų atskaitymų, vėliau,

metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje jam deklaravus (patikslinus) savo per praėjusius metus faktiškai gautas arba uždirbtas individualios veiklos pajamas ir, be kita ko, iš jų atėmus leidžiamus atskaitymus, gali paaiškėti, kad socialinio draudimo įmokų, kurių bazė yra susieta su šiomis pajamomis, jis sumokėjo per daug (daugiau, negu privalėjo pagal įstatymą). Gali paaiškėti ir tai, kad, netiksliai apskaičiavus individualios veiklos mėnesines apmokestinamąsias pajamas, toks asmuo socialinio draudimo įmokų sumokėjo per mažai.

Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip minėta, pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalį pasirinkus socialinio draudimo įmokas mokėti avansu, tačiau iki metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos pagal gautas pajamas sumokėjus ne visą mokėtiną šių įmokų sumą, turi būti sumokėtas avansu sumokėtų įmokų ir mokėtinų įmokų sumų skirtumas. Tuo atveju, kai iš metinės pajamų mokesčio deklaracijos paaiškėja, kad avansu socialinio draudimo įmokų sumokėta per daug (daugiau, nei būtų reikėję mokėti už mokestinius metus), tokios permokos nėra grąžinamos, nes pagal ginčijamą Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatą avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negrąžinamos ir netikslinamos.

Taigi pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nustatytą ir su juo susijusį teisinį reguliavimą individualia veikla užsiimančių asmenų (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) pasirinkimas socialinio draudimo įmokas mokėti avansu ir jas kas mėnesį mokėti nuo jų pačių pasirinktos (tam mėnesiui priskiriamų pajamų) sumos, nuo kurios apskaičiuojama socialinio draudimo įmokų bazė negali viršyti keturių Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių sumos, lemia tai, kad socialinio draudimo įmokų jie gali avansu sumokėti daugiau, negu turėtų mokėti pagal metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje deklaruotas praėjusių metų pajamas.

11.5. Kaip minėta, pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) privalomai draudžiami pensijų socialiniu draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos dalims, taip pat ligos ir motinystės socialiniu draudimu, kai draudžiama tik motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) išmokoms gauti.

11.5.1. Pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnyje (2007 m. gruodžio 6 d. redakcija) nustatytą teisinį reguliavimą valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos pagrindinės dalies dydis priklauso nuo to, ar asmuo turi nustatytą būtinąjį ar minimalųjį senatvės pensijai valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą, o iš to paties įstatymo 24 straipsnyje (2008 m. spalio 20 d., 2012 m. gruodžio 20 d. redakcijos) nustatyto teisinio reguliavimo matyti, kad šios pensijos papildomos dalies dydis priklauso, be kita ko, ir nuo viso turimo asmens valstybinio socialinio pensijų draudimo stažo, ir nuo asmens draudžiamųjų pajamų.

Šiame kontekste paminėtina, kad pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio 4 dalį (2009 m. gruodžio 22 d. redakcija) draudžiamosios pajamos yra visos asmens pajamos, nuo kurių šiame įstatyme nustatyta tvarka priskaičiuotos ir privalo būti įmokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos, o pagal šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalį (2009 m. vasario 17 d. redakcija) savarankiškai dirbančių asmenų, taigi ir individualia veikla užsiimančių asmenų (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus), socialinio draudimo stažas nustatomas pagal sumokėtas socialinio draudimo įmokas: jei šios įmokos sumokėtos nuo minimalios mėnesinės algos dydžio sumos, įgyjamas vieno mėnesio socialinio draudimo stažas; jei įmokos sumokėtos nuo mažesnės arba didesnės nei minimalioji mėnesinė alga sumos, socialinio draudimo stažas laikomas proporcingai mažesniu arba didesniu.

Taigi pagal sistemiškai aiškinamą nurodytąjį teisinį reguliavimą didesnės individualia veikla užsiimančių asmenų (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) draudžiamosios pajamos, t. y. asmens pajamos, nuo kurių privalo būti įmokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos, taip pat didesnės socialinio draudimo įmokos, pagal kurias apskaičiuojamas didesnis jų socialinio draudimo stažas, lemia didesnę tiek pagrindinę, tiek papildomą tokio asmens valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos dalių dydį.

11.5.2. Pažymėtina, kad iš Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje (2007 m. gruodžio 4 d., 2010 m. liepos 2 d. redakcijos), 18³ straipsnio 1 dalyje (2007 m. gruodžio 4 d., 2010 m. gruodžio 22 d. redakcijos), 21 straipsnio 1 dalyje (2009 m. rugsėjo 22 d., 2010 m. liepos 2 d., 2012 m. birželio 5 d., 2014 m. balandžio 24 d. redakcijos) nustatyto teisinio reguliavimo matyti, kad motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpų dydis yra siejamas su pašalpos gavėjo kompensuojamuoju uždarbiu. Pagal šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalį (2009 m. gruodžio 22 d. redakcija) kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų dydis, yra apskaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš nėštumo ir gimdymo, tėvystės arba vaiko priežiūros atostogų pradžios mėnesį. Taigi individualia veikla užsiimančių asmenų (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) draudžiamųjų pajamų, t. y. pajamų, nuo kurių privalo būti įmokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos, dydis lemia ir motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpų dydį.

11.5.3. Apibendrinant šį Valstybinio socialinio draudimo įstatyme, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme nustatytą teisinį reguliavimą, konstatuotina, kad socialinio draudimo išmokų – senatvės pensijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpų dydis priklauso nuo asmens pajamų, nuo kurių mokėtinos socialinio draudimo įmokos, kartu ir nuo sumokėtų socialinio draudimo įmokų, t. y. nuo asmens pajamų priklausančios socialinio draudimo įmokos dydis lemia minėtų išmokų dydį.

Taigi, nors pagal pareiškėjo ginčijamą Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatą individualia veikla užsiimantiems asmenims (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) nuo jų pačių pasirinktos sumos (socialinio draudimo įmokų bazės) avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos netikslinamos, jų permokos nėra gražinamos, kai paaiškėja, kad avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos yra didesnės, nei priklausė mokėti pagal deklaruotas (gautas) metines pajamas, jos lemia didesnes šiems asmenims mokėtinas socialinio draudimo išmokas.

11.6. Pažymėtina, kad pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo (2004 m. lapkričio 4 d. redakcija) 2 straipsnio 1 dalį fiziniai asmenys, kurie šio įstatymo nustatyta tvarka valstybinio socialinio draudimo įmokas moka patys ir (arba) už juos šias įmokas moka draudėjai, laikomi apdraustaisiais asmenimis ir pagal šio straipsnio 11 dalį, 11 straipsnį, įvykus draudžiamajam įvykiui, įgyja teisę į įstatymų (*inter alia* Valstybinių socialinio draudimo pensijų, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymų) nustatytas socialinio draudimo išmokas. Taigi Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nustatytu teisiniu reguliavimu, pagal kurį individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) socialinio draudimo įmokas gali mokėti avansu, yra sudarytos prielaidos šį mokėjimo būdą pasirinkusiems asmenims, įvykus draudžiamajam įvykiui, socialinio draudimo išmokas gauti anksčiau (jau einamaisiais metais), palyginti su tais, kurie pasirenka socialinio draudimo įmokas mokėti už praėjusius metus Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikdami metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

Vadinasi, esant Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nustatytam draudimui gražinti ir tikslinti avansu sumokėtas socialinio draudimo įmokas, pagal didesnes avansu sumokėtas socialinio draudimo įmokas jau išmokėtos socialinio draudimo išmokos nebėra perskaičiuojamos – šios įmokos ir pagal jas išmokėtos išmokos yra pripažįstamos.

11.7. Apibendrinant apžvelgtąjį Valstybinio socialinio draudimo ir kituose įstatymuose nustatytą teisinį reguliavimą ir jo kontekste aiškinant ginčijamą Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatą „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“, pagal kurią negražinamos ir avansu sumokėtų socialinio draudimo įmokų permokos, konstatuotina, kad individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) turėjo ir turi teisę pasirinkti socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą – mokėti jas avansu, t. y. iš anksto kartą per mėnesį nuo jų pačių pasirinktos (tam mėnesiui priskiriamų pajamų) sumos, nuo kurios apskaičiuojama (be kita ko, atimant leidžiamus atskaitymus) socialinio draudimo įmokų bazė negali viršyti keturių Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių sumos. Tokio socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdo pasirinkimas lemia tai, kad nurodyti asmenys socialinio draudimo įmokų gali avansu sumokėti daugiau, negu turėtų mokėti pagal Valstybinei mokesčių inspekcijai metinėje pajamų mokesčio

deklaracijoje deklaruotas pajamas. Nors individualia veikla užsiimantiems asmenims (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos netikslinamos ir jų permokos nėra gražinamos, jos lemia didesnes šiems asmenims mokėtinas socialinio draudimo išmokas. Be to, nurodytiems asmenims yra sudarytos prielaidos, įvykus draudžiamajam įvykiui, socialinio draudimo išmokas gauti anksčiau (jau einamaisiais metais), palyginti su tais, kurie pasirenka socialinio draudimo įmokas mokėti už praėjusius metus Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikdami metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

Pažymėtina, kad pareiškėjo ginčijama Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“, atsižvelgiant į jos paskirtį, negali būti aiškinama pažodžiui kaip apimanti ir tuos atvejus, kai didesnė socialinio draudimo įmokų suma sumokama suklydus, *inter alia* padarius skaičiavimo klaidą, neatėmus leidžiamų atskaitymų. Tokiais atvejais socialinio draudimo įmokos gali būti tikslinamos, o jų permokos – gražinamos.

12. Minėta, kad šioje konstitucinės justicijos byloje taip pat tiriama Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 patvirtintų Taisyklių 34 punkto (2009 m. gruodžio 23 d., 2010 m. vasario 10 d. redakcijos) (toliau – Taisyklių 34 punktas) nuostatos „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“ atitiktis Konstitucijai.

12.1. Vyriausybė 2005 m. birželio 14 d. priėmė nutarimą Nr. 647 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, įsigaliojusį 2005 m. birželio 17 d., kuriuo, vadovaudamasi Valstybinio socialinio draudimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymu, patvirtino Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisykles. Šios Taisyklės buvo ne kartą keičiamos.

12.2. Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1784 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, įsigaliojusio 2010 m. sausio 1 d., 1.23 punktu buvo pakeistas Taisyklių 34 punktas (2009 m. gegužės 20 d. redakcija) ir išdėstytas taip: „Avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos. Už praėjusius ataskaitinius laikotarpius socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokos avansu negali būti mokamos.“

12.3. Vyriausybės 2010 m. vasario 10 d. nutarimo Nr. 124 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, įsigaliojusio 2010 m. vasario 14 d., 7 punktu Taisyklių 34 punktas (2009 m. gruodžio 23 d.

redakcija) pakeistas išbraukiant žodžius „ir sveikatos draudimo įmokas“; taigi jame nustatytas teisinis reguliavimas nagrinėjamoje konstitucinės justicijos byloje aktualiu aspektu nepakito.

Taisyklių 34 punktą (2010 m. vasario 10 d. redakcija) vėliau nebuvo keičiamas.

12.4. Konstatuotina, kad Taisyklių 34 punkto nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“ yra analogiška ginčijamai Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatai.

II

Konstitucijos nuostatos ir oficialioji konstitucinė doktrina

13. Šioje konstitucinės justicijos byloje ginčijama nuostata, kad avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos, atitiktis Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui.

14. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto asmenų lygybės principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant; konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas reiškia žmogaus teisę būti traktuojamam vienodai su kitais bei įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai. Konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas būtų pažeistas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės būtų traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas. Diferencijuotas teisinis reguliavimas, taikomas tam tikroms vienodais požymiais pasižyminčioms asmenų grupėms, jeigu juo siekiama pozityvių, visuomeniškai reikšmingų tikslų arba jeigu tam tikrų ribojimų ar sąlygų nustatymas yra susijęs su reguliuojamų visuomeninių santykių ypatumais, savaime nelaikytinas diskriminaciniu. Konstitucinio Teismo aktuose ne kartą pažymėta ir tai, kad vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes; pirmiausia turi būti įvertinti asmenų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai.

15. Konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas neatsiejamas nuo konstitucinio teisinės valstybės principo, integruojančio įvairias Konstitucijoje įtvirtintas, jos saugomas ir ginamas vertybes. Konstituciniu teisinės valstybės principu turi būti vadovaujama ir kuriant teisę, ir ją įgyvendinant.

Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės (*inter alia* 2000 m. vasario 23 d., 2010 m. gruodžio 22 d., 2015 m. vasario 26 d. nutarimai).

Neatskiriamas konstitucinio teisinės valstybės principo turinio elementas yra konstitucinis teisingumo principas. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad teisingumas yra vienas pagrindinių teisės, kaip socialinių santykių reguliavimo priemonės, tikslų; jis yra viena svarbiausių

moralinių vertybių ir teisinės valstybės pagrindas; teisingumas gali būti įgyvendintas užtikrinant tam tikrą interesų pusiausvyrą, išvengiant atsitiktinumų ir savivalės, socialinio gyvenimo nestabilumo, interesų priešpriešos.

III

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatos atitikties

Konstitucijai vertinimas

16. Šioje konstitucinės justicijos byloje tirama *inter alia* Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatos „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“ atitikties Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui. Pareiškėjo abejonės iš esmės grindžiamos tuo, kad pagal ginčijamą nuostatą individualia veikla užsiimantiems asmenims, socialinio draudimo įmokas sumokėjusiems avansu, šių įmokų permokos negražinamos, kitaip nei asmenims, pasirinkusiems šias įmokas mokėti už praėjusius metus.

17. Šiame Konstitucinio Teismo nutarime konstatuota, kad pagal Valstybinio socialinio draudimo ir kituose įstatymuose nustatytą teisinį reguliavimą ir jo kontekste aiškinamą ginčijamą Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatą, pagal kurią negražinamos ir avansu sumokėtų socialinio draudimo įmokų permokos:

– individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) turėjo ir turi teisę pasirinkti socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą – mokėti jas avansu, t. y. iš anksto kartą per mėnesį nuo jų pačių pasirinktos (tam mėnesiui priskiriamų pajamų) sumos, nuo kurios apskaičiuojama (be kita ko, atimant leidžiamus atskaitymus) socialinio draudimo įmokų bazė negali viršyti keturių Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių sumos;

– toks socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdo pasirinkimas lemia tai, kad šie asmenys socialinio draudimo įmokų gali avansu sumokėti daugiau, negu turėtų mokėti pagal Valstybinei mokesčių inspekcijai metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje deklaruotas pajamas;

– nors avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos netikslinamos ir jų permokos nėra gražinamos, jos lemia didesnes minėtiems asmenims mokėtinas socialinio draudimo išmokas. Be to, nurodytiems asmenims yra sudarytos prielaidos, įvykus draudžiamajam įvykiui, šias išmokas gauti anksčiau (jau einamaisiais metais), palyginti su tais, kurie pasirenka socialinio draudimo įmokas mokėti už praėjusius metus Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikdami metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

18. Kaip minėta, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas būtų pažeistas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės būtų traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas; diferencijuotas teisinis reguliavimas, taikomas tam tikroms vienodais

požymiais pasižyminčioms asmenų grupėms, jeigu tam tikrų ribojimų ar sąlygų nustatymas yra susijęs su reguliuojamų visuomeninių santykių ypatumais, savaime nelaikytinas diskriminaciniu; vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teises aplinkybes. Minėta ir tai, kad konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas neatsiejamas nuo konstitucinio teisinės valstybės principo, kurio neatskiriamas elementas yra ir konstitucinis teisingumo principas.

19. Sprendžiant, ar ginčijama nuostata neprieštarauja (-avo) Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui, pažymėtina, kad pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą visi individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) turi teisę savo nuožiūra pasirinkti socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą: mokėti jas avansu arba už praėjusius metus Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikiant metinę pajamų mokesčio deklaraciją, t. y. šis teisinis reguliavimas visiems nurodytiems asmenims suteikia vienodą galimybę rinktis socialinio draudimo įmokų mokėjimo būdą. Individualia veikla užsiimančių asmenų (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) pasirinkimas mokėti socialinio draudimo įmokas avansu lemia iš ginčijamo ir su juo susijusio teisinio reguliavimo kylančius padarinius, būtent tai, kad jų avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos netikslinamos ir šių įmokų permokos nėra gražinamos, tačiau sumokėję daugiau, negu būtų turėję mokėti pagal Valstybinei mokesčių inspekcijai metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje deklaruotas pajamas, jie, palyginti su tais, kurie socialinio draudimo įmokas moka už praėjusius metus, įgyja teisę į didesnes socialinio draudimo išmokas bei jų išmokėjimą anksčiau (jau einamaisiais metais), jeigu įvyksta draudžiamasis įvykis.

Atsižvelgiant į šias teises aplinkybes, šių socialinės apsaugos santykių ypatumus, toks diferencijuotas individualia veikla užsiimančių asmenų (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus) socialinio draudimo įmokų permokų gražinimo teisinis reguliavimas, kai šios permokos nėra gražinamos tik individualia veikla užsiimantiems asmenims (išskyrus turinčiuosius verslo liudijimus), pasirinkusiems socialinio draudimo įmokas mokėti avansu, nelaikytinas konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo pažeidimu, juo nėra nukrypstama nuo iš konstitucinių teisinės valstybės, teisingumo principų kylančių reikalavimų.

Vadinasi, nėra teisinių argumentų teigti, kad Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“ pažeidžia Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatą „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstitucinį teisinės valstybės principą.

20. Taigi konstatuotina, kad ginčijama Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostata nėra pažeidžiami konstituciniai asmenų lygiateisiškumo, teisinės valstybės principai.

Kartu konstatuotina, kad, kaip minėta, Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“, atsižvelgiant į jos paskirtį, negali būti aiškinama pažodžiui kaip apimanti ir tuos atvejus, kai didesnė socialinio draudimo įmokų suma sumokama suklydus, *inter alia* padarius skaičiavimo klaidą, neatėmus leidžiamų atskaitymų; tokiais atvejais socialinio draudimo įmokos gali būti tikslinamos, o jų permokos – gražinamos. Todėl ši pareiškėjo ginčijama nuostata negali būti aiškinama kaip užkertanti kelią tokiose situacijose gražinti avansu sumokėtų socialinio draudimo įmokų permoką. Kitaip būtų nukrypta nuo konstitucinio teisingumo principo, kuris, kaip minėta, yra vienas pagrindinių teisės, kaip socialinių santykių reguliavimo priemonės, tikslų.

21. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies (2009 m. gruodžio 22 d., 2010 m. birželio 17 d., 2010 m. lapkričio 23 d., 2012 m. birželio 29 d. redakcijos) nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“ neprieštarauja (-avo) Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui.

IV

Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 patvirtintų Taisyklių 34 punkto nuostatos atitikties Konstitucijai vertinimas

22. Šioje konstitucinės justicijos byloje tiriama *inter alia* Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 patvirtintų Taisyklių 34 punkto nuostatos „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“ atitiktis Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui. Pareiškėjo abejonės grindžiamos tais pačiais argumentais, kaip ir jo abejonės dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatos atitikties Konstitucijai.

23. Minėta, kad ginčijama Taisyklių 34 punkto nuostata yra analogiška ginčijamai Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostatai.

24. Šiame nutarime konstatavus, kad Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negražinamos ir netikslinamos“ neprieštarauja (-avo) Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui, remiantis tais pačiais argumentais konstatuotina ir tai, kad Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui neprieštarauja (-avo) ir analogiškai aiškinama ginčijama Taisyklių 34 punkto nuostata.

25. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Taisyklių 34 punkto (2009 m. gruodžio 23 d., 2010 m. vasario 10 d. redakcijos) nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos

„negrąžinamos ir netikslinamos“ neprieštarauja (-avo) Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „įstatymui <...> visi asmenys lygūs“, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102, 105 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1, 53, 53¹, 54, 55, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nutaria:

1. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 5 dalies (2009 m. gruodžio 22 d. redakcija, Žin., 2009, Nr. 93-3981; 2010 m. birželio 17 d. redakcija, Žin., 2010, Nr. 76-3867; 2010 m. lapkričio 23 d. redakcija, Žin., 2010, Nr. 145-7423, 7424; 2012 m. birželio 29 d. redakcija, Žin., 2012, Nr. 83-4343) nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negrąžinamos ir netikslinamos“ neprieštarauja (neprieštaravo) Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

2. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 647 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių 34 punkto (2009 m. gruodžio 23 d. redakcija, Žin., 2009, Nr. 158-7170; 2010 m. vasario 10 d. redakcija, Žin., 2010, Nr. 19-886) nuostata „avansu sumokėtos socialinio draudimo įmokos negrąžinamos ir netikslinamos“ neprieštarauja (neprieštaravo) Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Šis Konstitucinio Teismo nutarimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Pranas Kuconis

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas

Dainius Žalimas